

Hrvatski su branitelji i na Turnju pisali povijest

Mr. sc. Hrvojkica Božić (Karlovac, 1971.) diplomirala je hrvatski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu te magistrirala informacijske znanosti - muzeologiju. Bila je učiteljica hrvatskog jezika, glavna urednica Hrvatskog radija Karlovac, pročelnica Odjela društvenih djelatnosti, voditeljica Odsjeka za školstvo i kulturu, pročelnica UO za prosvjetu i kulturu, a od 2010. ravnateljica je Gradskog muzeja Karlovac. Ova ugledna kulturna institucija uz Galeriju „Vjekoslav Karas“ i Stari grad Dubovac u svom sastavu ima i Vojni kompleks Turanj, simbol obrane Karlovca, a sada Muzeja Domovinskoga rata. Što je Turanj značio tijekom hrvatske povijesti, i nedavne prošlosti, te što danas čuva kao sjećanje na herojstvo svojega grada i Hrvatske, u kojoj je fazi njegova obnova... povodom Dana domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja razgovaramo s ravnateljicom Božić

Gospođo Božić, povod je ovom razgovoru obilježavanje obljetnice vojno-redarstvene akcije Oluja te obnova Vojnog kompleksa Turanj odnosno dovršetka Muzeja Domovinskoga rata. Što projekt čini, u kojoj je fazi njegova izgradnja?

Naš postav Domovinskog rata nalazi se u sklopu Komplexa Križanić Turnja, bivšeg vojnog kompleksa za koji je 2013. godine utvrđeno svojstvo kulturnog dobra. Čitav kompleks je površine gotovo 13 000 m² i na njemu se nalaze objekti koja predstavljaju vrijedan primjer austrijskog vojnog graditeljstva. Kad je Gradski muzej od Grada Karlovca na upravljanje dobio kompleks na njemu su zatečeni ostatci objekata znatno oštećeni u Domovinskom ratu: jednokatnica, zgrada za stanovanje vojnika iz 1879., prizemnica, dvokatnica, vojarna i skladište iz 1879., prizemnica, radionica iz 1953. te bunar zidan opekom. Turanj je smješten na državnoj cesti (D1) Karlovac- Plitvice i četiri je km udaljena od samog središta grada. Komplex je poseban po tome što je od 1582. kada je na njemu napravljena drvena stražarska kula koja je čuvala južne prilaze karlovačkoj tvrđavi pa sve do Domovinskog rata imao kontinuiranu vojnu namjenu. Tako su se na njemu kroz povijest smjenjivale vojske i različite vojne namjene: primjerice nakon mira u Srijemskim Karlovcima, Turanj postaje sjedištem krajiške kapetanije, u 18. st. je već sklop građevina zaštićen opkopom i ogradom- takozvani Križanić Turanj, kasnije su izgrađene zidane manufakture za potrebe krajiške vojske, jedno vrijeme na Turnju je bila matematička škola za odgoj časnika Ogulinske i Slunjske pukovnije, bio je i pozadinska baza JNA. U rujnu 1991. u tada napuštenu vojarnu ušli su hrvatski branitelji. Rijetko je koja karlovačka lokacija toliko povijesno i memorijski slojevita, a istovremeno jednostavno jasna i prihvatljiva kao Turanj. Tijekom Domovinskog rata, nalazeći se na samoj crti bojišnice Turanj je postao simbol obrane grada Karlovca. Na Turnju su hrvatski branitelji zaustavili sve pokušaje zauzimanja grada, tu su vođeni brojni pregovori o uspostavljanju primirja, vršile se razmjene zarobljenika, prihvaćali izbjegli i prognani. Prostor Križanić Turnja Gradski muzej Karlovac je preuzeo 2007. s namjerom prezentacije Domovinskog rata na karlovačkom području. Temu Domovinskog rata prezentiramo kroz stalnu izložbu Karlovac 1991. – 1995. u zgradi Californiji te kroz vanjsku izložbu vojne tehnike. Zgrada je završena, obavljena je njena rekonstrukcija, dogradnja i uređenje, a sada se uređuje pristupna cesta i parkiralište a u tijeku je javna nabava za opremanje zgrade i izložbe. Do sada je u projekt uloženo više od 15 milijuna kn i to sredstva proračuna: Grad Karlovac, Ministarstvo kulture, Ministarstvo branitelja, Ministarstvo turizma i Karlovačka županija.